

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= **PED. DID. KROZEK V MARIBORU** ima v ponedeljek 8. t. m. svoj redni občni zbor v risalnici deške meščanske šole po običajnem vzponu. K obilni udeležbi vabi odbor.

= **KAMNIŠKO UCITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v ponedeljek, dne 15. marca 1926 ob 10. uri v šolskem poslopju v Radomljah. Dnevni red: 1. Deklaracija. 2. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 3. Slučajnosti. Udeležba točna in obvezna! V smislu sklepa na zborovanju meseca maja 1925 v Moravčah plačajo oni, ki se zborovanja neopravičeno ne udeležijo, globo v znesku 25 Din.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO** zboruje v petek, dne 5. marca t. l. dopoldne ob pol 9 uri v III. deški osnovni šoli z dnevnim redom: 1. Dopisi. 2. Deklaracija. 3. Pravilnik UJU. 4. Diskusijski sestanki. 5. Poročilo tov. Alta o uradnem zborovanju v Beogradu. 6. Predlogi in nasveti.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ** zboruje v soboto 13. marca 1926 ob 9. uri v mestni deški osnovni šoli z naslednjim dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Pretres o spremembi pravil UJU (centrala). 4. Volitev prosvetnega odseka in dveh računskih pregledovalcev. 5. »Tipične razlike človeške duševnosti«, predava prof. Orožen. 6. Slučajnosti — Odbor.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKE OKRAJ** zboruje v soboto 13. marca t. l. ob 10. uri v »Narodnem domu« v Mariboru po sledečem dnevnem redom: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Ref. tov. M. Vauda: »Apel: proučimo vprašanje podeželskega šolstva in učiteljstva«. 3. Revizija pravil UJU; glej »Učit. Tov.« št. 6. 4. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 5. Slučajnosti. — T. Vauda vabi vse t. t. ne včeraj, na pridejo pol ure pred zborovanjem k pevski vaji v »Narodni dom«, ter se še posebej obrača do tovarišev šolskih upraviteljev, naj učitelstvo svojih šol animirajo, da se pridružijo našemu pevskemu zboru.

= **ZBOROVANJE UCITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MEZIŠKO DOLINO** dne 6. marca 1926 ob pol 9. uri v šoli na Prevaljah. Dnevni red: 1. Misli o vzgoji in izobrazbi kmetijske mladine (tov. Doberšek). 2. Podeželsko socialno skrbstvo (tovarišica Vrečkova). 3. Sprememba pravil UJU. 4. Učiteljski dom. 5. Slučajnosti.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 20. marca t. l. ob 10. uri dopoldne na osnovni šoli v Kočevju. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Izjava občnega zbora glede nove Deklaracije. 3. Občni zbor z običajnim dnevnim redom. 4. O reviziji pravil UJU. 5. Slučajnosti. Vsi člani društva se pozivajo, da se udeležijo občnega zbora polnoštevilno, ker kakor že lahko posnamete iz društvenega glasila, je udeležba vseh nujno potrebna. Kosilo je priglasiti tov. Jakliču, začasnemu šolskemu upravitelju v Kočevju.

Poročila:

+ **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKE OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 16. januarja t. l. ob 10 uri v mariborskem »Narodnem domu«. Od 114 članov jih je bilo navzočih 75.

Tov. predsednik Šijanec pozdravi navzoče, osobito tov. Josipino Borštnerjevo iz Podove in tov. Frana Bratoša iz Maribora, ki sta nanovo pristopila k društvu.

Zapisnik in dopisi se vzamejo na znanje.

Tov. predsednik poroča o seji širšega sosveta, oziroma o demisiji tov. Jelena in Dostala: povod demisije je bila Deklaracija učiteljskega društva za meziško dolino, sestavljena v smislu depolitizacije UJU. Po prečitani deklaraciji se odpre debata, v katero posežejo tov. Godec Marija, Šijanec Lj., Vauda M., Knaflič R. in Šeško I.

Nato noda predsednik še svoje in obenem tudi tajiško letno poročilo, v minulem društvenem letu se je vršilo 6

zborovani in 3 odbore seje Delovanje društva za učitelje nadaljnjo izobrazbo je razvidno iz tekoma leta obravnavanih tem, ki so bile deloma pedagoško-didaktičnega deloma znanstvenega značaja. Na zborovanjih je bilo sprejetih precej važnih sklepov oziroma resolucij, tikaiočih se najrazličnejših panog šolstva, na tud učiteljskega stanu. Zborovanja so bila sorazmerno prav dobro obiskana. V začetku lanskega leta je bilo v učiteljskem društvu za mariborski okraj včlanjenih 109 članov. Izstopilo oziroma izselilo se je tekoma leta 12 članov, ena članica je umrla — 2 so pa upokojili in nista več člana — 2 učitelja oziroma učiteljice nista pri nas včlanjena. V poročilu omenja tov. predsednik tudi goste, ki so posetili naša zborovanja ter obiske, ki jih je društvo priredilo, deloma skupno, deloma zastopano po delegatih. — Sprejeto z odobravanjem!

Poročilo narodno-prosvetnega odseka poda tov. M. Vauda, ki poroča, da so se sestavile vprašalne pole v svrhu zbiranja podatkov o udejstvovanju učiteljstva na narodno-prosvetnem polju. Pole se bodo razposlate vsem šolskim upraviteljem. Osnutek vprašalne pole se v celoti sprejme.

Poročilo blagajničarke tov. Delakove se sprejme in odobri. Dohodkov je bilo v društvenem letu 16.330 Din, izdatkov 13.607 Din. Društveno premoženje znaša 2723 Din.

Pregledovalca računov tov. Majcen in Konečnik predlagata absolutorij. Sprejeto. Obenem predlaga tov. Majcen, naj se društveni kapital, naložen v poštne hranilne uradu dvigne radi nizkih obrestih računa pa je sklepati z 31. decembrom vsakega leta.

Na predlog tov. Petroviča imenuje blagajničarka vse članice, ki še niso popolnoma poravnali članarine za preteklo leto.

Društveni odbor je izvoljen z vzklikom ter se sestavi sledeče: Predsednik tov. Ljudevit Šijanec, šol. uprav. v Razvanju; podpredsednica tov. Marija Godec učiteljica v Limbušu; tajnik tovariš Zmago Konečnik učitelj v Podovi pri Račah; namestnica tov. Olga Kraševc, učiteljica v Mariboru; blagajničarka tov. Josipna Verčko učiteljica v Kamnici; namestnik tov. Josip Puhar, učitelj v Kamnici; odbornik tov. Mirko Vauda, šolski upravitelj pri Šmarjeti ob Pesnici; tov. Simon Petrovič, šolski upravitelj v Brezju; tov. Alojzij Majcen, šolski upravitelj v Selnici.

+ **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je zborovalo v soboto 12. decembra 1925 v Murski Soboti. Kljub skrajno slabemu vremenu je posetilo zborovanje 58 tovarišev(ice).

Uvodoma je tov. predsednik čestital tov. nadzorniku g. Franu Cvetku k 25-letni poroki, nato je povzel besedo tov. nadzornik sam, se zahvalil za čestitke ter izročil z vznešenim govorom diplomu častnega članstva tov. predsedniku Avguštinu Požegarju. Temperamenten govor, ki je jedrnat omenjal vse vrline slavljence, je navzoče članstvo sprejelo z burnim aplavzom. — V zadnjem poročilu je bilo med imeni onih, ki imajo za društvo zasluge, pomotoma izpuščeno ime prvega okrajnega šolskega nadzornika v Prekmurju tov. Rada Jurka. To danes popravljaj, tov. Jurka pa prosim, naj ne šteje v zlo, če je bilo njegovo ime — kot pravega utemeljitelja našega učiteljskega društva — pomotoma izpuščeno.

Dopisi. Predsednik čita dopis glede naročnikov »Zvončka« ter zbranemu članstvu toplo priporoča, da prispeva vsakdo po svojih najboljših močeh, da se naš mladinski list »Zvonček« kolikor najbolj razširi.

Referat. Tov. Ciril Hočevvar je referiral o našem gmotnem položaju, predvsem je opisal trnjevo in brezkončno pot, ki jo mora pregaziti oni, ki želi, da se mu nakažejo po vseh postavah pripadajoče mu povišice. Omenja tudi, da se stalno borimo za izplačilo dolžnih namiferenc, pri tem pa mirno gledamo, kako se nam plače križijo. (Vedno večji odtegljaji, zmanjšanje dravninskih doklad.) Sestavi se odsek — tovariši: Hočevvar, Čížek, Hočevvarjeva, Prelogova, Dujc — ki naj sestavi zadevno resolucijo.

Kmetijska podružnica. Okrajni ekonom g. Franjo Vojska je govoril o važnosti kmetijske podružnice za Prekmurje, kakor tudi o nameri ustanoviti tu sadijarsko in vrtnarsko društvo. Prosi, naj prisotno učitelstvo, da podpre z vsem svojim vplivom to nastojanje ter tako po-

ključje v življenje te tako važne gospodarske ustanove. Tov. nadzornik Cvetko poziva učitelstvo, da se dela resno prime ter išče v gospodarskih organizacijah koristi ljudstva, pa tudi koristi lastnega stanu. — Gospod Vojska je nadalje poročal o nameravani reorganizaciji kmetijskega pouka na učiteljskih. Tov. nadzornik Cvetko pa je prečital odlok o uvedbi kmetijskega pouka v osnovno šolo.

Pedagoško-didaktični krožki. Tovariši tajniki so podali poročila o delovanju posameznih krožkov: ta se objavijo v »Prosveti«.

Končno so se rešile nekatere zadeve lokalnega značaja. — Tajnik M. D.

+ **Občni zbor učiteljskega društva za sveto-lenartski okraj**, dne 6. febr. 1926 v Sv. Lenartu v Sl. g. Od 46 članov navzočih 27.

Predsednik tov. Velnar odpre zborovanje in graja tako slabo udeležbo. Izgovor »siaba pot« ne velja, ker dolžnost stanu je prva zapoved. Govorja posebno stanovsko zavednost, da bodimo vedno tovariši v pravem pomenu besede, a ne samo na jeziku. V kratkih besedah poda pregled delovanja našega društva v pretečenem letu. Društvo je postalo močnejše od lanskega leta, narastlo je od 42 na 46. V celem okraju je samo 5 učiteljev(ice), ki niso pri društvu.

Tajnika poroča, da je imelo društvo 5 zborovanj. Udeležba je bila pri vseh povoljna. Vršila so se redno predavanja, ki so bila znanstveno-pedagoške vsebine. Teme teh so bile: Smernice prirodopisnega pouka — tov. ravn. mešč. šole Vauda, Pouk v naravi — tov. Štuhlec, Zaščita zanemarjene dece — tov. Jakopc, in Metodika risanja — tov. Majer. Med letom se je izvolil prosvetni pododsek, z nalogo, da vodi in nadzira izvenšolsko delo.

Blagajnik poroča o društvenih dohodkih in izdatkih; prebitek izkazuje 1449 Din, kar je zadovoljivo. Odboru se da absolutorij.

Volitve. Glasilo je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Velnar Jože, podpredsednik Golč Fran, tajnik Štuhlec Jakob, blagajničarka Vodnik Vera, odbornica Schweiger Katinka.

Nato poda tov. Velnar poročilo o seji širšega sosveta UJU. Razložil potek te seje, naloge in smeri naše stanovske politike in Deklaracijo samo. Po daljšem izvajanju da predsednik Deklaracijo na glasovanje, ki je bila od članstva sicer sprejeta, vendar zadržkom, da mora še o njej sklepati delegatjska skupščina in da pridejo na vodilna mesta ljudje, ki bodo znali dati smer, ki jo zasleduje Deklaracija in jo privede do končne zmage naše stanovske politike.

Članarina za l. 1926 se določa: za redne članke 240 Din; za por. učiteljice 70 Din; za kronške upokoj. 80 Din.

Predlogi: 1. Članarina se pobira mesečno po 20 Din od šol. upraviteljev.

2. Sklene se, da pristopi društvo k poštne čekovnemu uradu v Ljubljani.

3. Društvo si naroči stanovski list »Narodna prosveta«, ki bo na razpolago vsemu članstvu.

4. Upravitelji šol naj strogo izkazujejo šolske zamude, evidenca šoloobveznih otrok bodi točna.

5. Tajnik društva naj vodi strogo evidenco od zborovanja izostalih članov.

6. Učitelj(ice) naj pristopijo kot člani k »Pedag. krožku v Mariboru«, ki izposojuje ob četrtih knjige in revije; članarina 1 Din mesečno. Tudi tukašnje okr. učit. knjižnico naj pridno posečajo.

Društvo je sprejelo sledeče resolucije:

1. Vodstvo Saveza drž. nam. se pozivlja, da stori nemudoma korake v zaščito pravic drž. nam., ki so zajamčene z zakonom o civ. drž. nam. meščanih z dne 31. jul. 1923, zlasti naj dela na to, da se razveljavijo vse naredbe finančnih zakonov, ki spreminjajo kak eden uradn. zakona in ukrene potrebno, da se v bodoče uradn. zakon ne spreminja s provizoričnimi finančnimi zakoni v škodo uradništva.

2. Vodstvo Sav. drž. nam. naj stori takoj potrebne korake, da stavi vlada v proračun za l. 1926/27 potrebne vsote za izplačilo razlike, ki nam država dolguje in jo tudi takoj izplača.

3. Vodstvo Sav. drž. nam., naj takoj ukrene, da se oprosti drž. uradništvo plačevanja komorne doklade, ter da se nam ne nalagajo več novi davki, zlasti pa ne nameravani odteglaj za pokojninski sklad. (Po čl. 127. uradn. zak. so drž. uradniki itak oproščeni vseh državnih doklad.)

4. Vodstvo Sav. drž. nam. naj posveti največjo pažnjo nameravanju vlade nam. znižati službene prejemke ter to namero na vsak način prepreči. V to svrhu naj stopi v stik s poslanci vseh političnih strank.

5. Pov. UJU Ljubljana naj ukrene potrebno v zaščito najprimitivnejših drž. pravic učiteljstva, ki so ogrožene, kakor je razvidno iz članka v »Domu« objavljenega v l. št. v. »Uč. tov.« pod naslovom: »Državlanske pravice učiteljstva in politika«.

6. Pov. UJU naj stori potrebno, da se šol. upraviteljem ne odteguje vrednost natural. stanovanja od stanarine, ker dobivajo prosto stanovanje od kr. šol. svetov, ki so avtonomne korporacije, za vodstvo poslov. kr. šol. sveta. Če pa vlada vztraja, da se izvede čl. 39. uradn. zak., naj se plačuje stanarina za nat. stanovanja kr. šol. svetom, da zamorejo isti primerno odškodovati šol. uprav. za administr. posle kr. šol. sveta.

7. Pov. UJU naj dela na to, da se ustavi pošiljanja dopisov in pošilk šol. upraviteljem, ki nimajo s šolo dosti all sploh nič opraviti in delajo le sitnosti (prodajanja slik, priporočila tvrdit. itd.).

8. Pov. UJU naj ukrene, da se delovanje »Podmladka Rdečega Križa« in občevanje z nadrejenimi oblastmi PRK poenostavi.

9. Apeliramo na ostala učiteljska društva v Sloveniji, da si tudi ona usvojijo predstojee resolucije, kajti le v slogi je spas.

+ **Učiteljsko društvo za novomeški okraj** je imelo svoj občni zbor dne 6. februarja v poslopju osnovne šole v Novem mestu z običajnim dnevnim redom. Udeležba je bila prav povoljna.

Društveni prebitek se je razdelil sledeče: za učiteljski konvikt 260 Din, za podporno društvo učiteljskih 100 Din, za spominsko ploščo v vojni padlemu tovarišu Muha 400 Din. Med učiteljstvom se je nabralo še 410 Din za omenjeno ploščo, katera se naj bi še letos vzdala na šoli na Ajdovcu. V to svrhu se je izvolil poseben odbor, ki bo poskrbel vse potrebno.

Članarina za l. 1926. ostane neizpremenjena.

Tovariš Hočevvar je poročal o seji širšega sosveta z dne 10. januarja 1926. Razvila se je daljša debata, nakar je bila sprejeta sledeča resolucija: Učiteljsko društvo novomeškega okraja protestira proti načinu ignoriranja društva glede Deklaracije in odklanja vsako tozadevno razmotrivanje toliko časa, dokler se mu ista na doslej običajen način ne pošlje v pretres.

Izvoljen je bil sledeči odbor: Benedičič Ivan, predsednik; Pirnat Viktor, podpredsednik; Joža Ahačičeva, tajnica; Ruška Ravhekarjeva, blagajničarka; Lina Klemenčičeva, odbornica; Dequal Ciril, odbornik.

+ **Dne 6. februarja t. l. je imelo Učiteljsko društvo za mesto Ptuj** in ptujski šol. okraj svoj redni letni občni zbor po običajnem dnevnem redom, z vrinjen točko: Poročilo o seji širšega sosveta. Navzočih je bilo 85 članov.

Po otvoritvi občnega zbora se je prečital in odobril zapisnik zadnjega zborovanja. Zapisnik zadnjega občnega zbora se ni čital.

Seja širšega sosveta. Nato je podal tov. predsednik sliko poteka seje širšega sosveta, ter predzgodovino Deklaracije. Po končanem poročilu se je debatiralo. Debata je bila burna, zelo burna. Posegali so v njo tovariši in tovarišice. Opaziti je bilo tri struje; zmerno, ekstremno in strujo starih načel. Po dolgem prekanju se je občni zbor zjednil v toliko, da se voli petčlanski odsek, ki bo do prihodnjega zborovanja do dobra proučil Deklaracijo in potem poročal o morebitnih vrtilnah, ter nedostatkih iste.

Volitve. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor, le tov. Kunst je bil voljen namestnikom, mesto k vojakom odhajajočega tov. Bertoncija.

Predlogi. Učiteljsko dekl. šole Ptuj-okolica je predlagalo: Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šol. okraj naj upošteje obe protestni točki učiteljice na poverjeništvu UJU Ljubljana s pripomnjo, da se tukašnje učiteljice, oziroma učitelstvo, pridružujejo protestni vlogi svojih ljubljanskih tovarišic.

1. Učiteljice protestiramo proti odlokom, kakor je oni g. ministra prosvete z dne 28. 7. 1925, O. N. br. 31084, o obliki učiteljic, ker se zavedamo, da pretežna večina učiteljic s svojim nastopom in vedenjem ne daje povoda za take pavšalne predpise, ki nam odrekajo pravo pojmovanje za naš poklic kot vzgojiteljice.

Ako so izjeme med nami, naj se osebno opomnijo in disciplinirajo.

2. Učiteljice vršimo isto delo kot tovariši, zato smatramo za žaljivo dejstvo, da se samo nam nalaga tema za uradno konferenco. Ali vsemu učiteljstvu, ali pa nobenemu.

Predlog je bil sprejet.

Prihodnje zborovanje se določa za 1. soboto v marcu. Tov. predsednik zaključil skoro 4 ure trajajoče zborovanje.

+ **Učiteljsko društvo za Meziško dolino** je imelo svoj občni zbor dne 16. januarja t. l. na Prevaljah. V svojem poročilu se je spomnil društveni tajnik vrlih tovarišev, ki so nas tekoma leta zapustili, predvsem tov. Koširja, ki ga je prerana smrt iztrgala iz naših vrst, potem tov. Mlačnika, dr. Zgeča in Domnika, ki so zapustili okraj. Omenil je velik, a brezuspešen naš trud za zboljšanje vladnega projekta osnovnošolskega zakona, naš boj proti strankarskim vplivom na šolstvo in naše napore za zmago načel stanovskega edinstva v organizaciji. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je naše društvo poravnalo vse svoje obveznosti napram organizaciji. Z burnim aplavzom se je zbor zahvalil tovarišici Kertovi za njeno nad vse vestno opravljanje blagajniških poslov.

Volitve so dale sledeči rezultat: Za predsednika je bil izvoljen tov. Feinzig, za odbornike pa tovariši: Doberšek, Kertova, Mencin, Gačnik, Möderdorfer.

Nadaljnje zborovanje je stalo v znamenju Deklaracije. Poročilo tov. Mencina o poteku seje širšega sosveta je vzel zbor z odobravanjem na znanje in predsednik se mu je zahvalil za njegovo uspešno delo v prid odločno stanovski smeri naše organizacije. Deklaracija, ki ne vsebuje za naše društvo nobenih novih misli, ker smo se za ista načela že ponovno izrekli v raznih, žal neobjavljenih, sklepih in so vsa ta načela v praksi preizkušena, je bila soglasno sprejeta. Redka enodušnost je vladala topot med članstvom. Tov. Ž. nam je sicer nekoliko izprašal vest in omenil, da je tudi naše društvo enkrat grešilo proti načelu politične nevtarnosti, ko se je v zadevi šolskega zakona obrnilo do poslanca dr. Pivkova, vzel pa je končno na znanje pojasnilo, da je nesporno pravica vsake prave stanovske organizacije, da se v zastopanju stanovskih in šolskih interesov obrača do vsake stranke in vsakega režima.

O Učiteljskem domu je poročal tov. Ledinek in priporočil pristop. Tov. Feinzig in Möderdorfer sta se zavzemala za skupen pristop vsega članstva in za plačevanje članarine po posebnem ključu, ki upošteva socialni položaj članov.

Sprejet je bil predlog tov. Doberška, da pristopamo vsi kot člani k Učiteljskemu domu in da plačuje društvo za vsakega svojega člana določeno letno članarino iz svoje blaginje; nadalje da se izrekamo v principu za načelo progresive pri plačevanju, način progresivnega plačevanja pa določimo na prihodnjem zborovanju.

Ob zaključku zborovanja je bil sprejet še predlog tov. Zega, da priglasimo vse svoj pristop k Družbi sv. Cirila in Metoda z ozirom na njeno plodonosno delovanje za obmejno šolstvo.

+ **Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer** je imelo svoj občni zbor dne 23. I. 1926 v G. Radgoni. Od 75 vpisanih članov je bilo navzočih 52. Tovariš predsednik pozdravi vse navzoče, predvsem novo pristopivše člane tov. Koroška in Zolgerja.

K prestanemu usposobljenostnemu izpitu čestita tovarišicama Schwarzovi in Pertlovi ter tov. Stroparju. V toplih besedah se spominja preminulega tov. Rejca iz Lokave.

Predsednik navede nadalje nekatere točke, ki značijo učiteljskemu vedno slabše nego boljše, t. j. zvišanje službene dobe od 32 na 35 let, zni-

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoja poverjenika
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ove informacije so vsikdar točne izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 6-26, a brzojavni naslov Argus

žanje prejemkov — komorska doklada, položajne plače, nameravano znižanje drag. doklad ter režim v šol. upravi. Nato preide na dnevni red.

Zapisnik zadnjega zborovanja se po prečitaniju odobri.

Dopisi. Na dopis Učit. doma v Mariboru radi letne članarine à 100 Din za Učit. dom, se po daljši debati sklene, da plačajo označeno vsoto vsi društveni člani, izvzemši poročene učiteljice, katerim se pa prepustijo na prosto, ali hočejo plačati ali ne.

Dopis ZKD v Mariboru, zadevajoč razna predavanja se vzame na znanje.

Poročila funkcionarjev:

a) Iz tajnikovega poročila je posneti, da je imelo društvo v pretečenem letu 5 zborovanj, od katerih so bila 3 dobro, 2 slabo obiskana. Predavanja je bilo pet. Društvo šteje sedaj 74 člane, neorganiziranih je v okraju 5.

b) Tov. blagajničarka poda nato izčrpno blagajniško poročilo, na kar se ji tov. preds. za njeno vestno delovanje iskreno zahvali.

c) Po poročilu knjižničarja in pevovodje se na predlog tov. Ivanjšiča da odboru absolutorij.

Volitve so se vršile z vzklikom.

Predsednik: Karol Mavrič; podpredsednik: Ludvik Ivanjšič; tajnica: Stergerjeva, namestn. Vunderl; blagajničarka: Majcenova, namestnica Sever Minka; knjižničar: Stopar Sl., namestnik: Prelog; pevovodja: Zacherl, namestn. Prelog; pregledov. rač.: Ceh — Zel.

Določitev društvene članarine: Lokalna društvena članarina ostane kakor lani letno 20 Din.

Predlogi — nasveti: Tov. nazd. Karbaš poda nekatera navodila glede enotnega uradovanja, navede tudi nekatere popravke v ročnem katalogu. Tov. Mavrič predlaga, da naj šol. oblast ukrene, da vsi učni zavodi tudi učiteljska, gimnazije itd., ki odpuščajo šoloobvezne otroke, prijavijo to šol. upravitelju, v kojega šol. okoliš spadajo.

Tov. nazd. priporoča ustanovitev Podmladka rdečega križa. V sreski odbor Podml. R. K. so bili izvoljeni: Predsednik: tov. nazd. Karbaš, blagajnik: tov. ga. Mavričeva, tajnik: Sl. Stopar, odbornika: Zel, Ceh.

Prihodnje zborovanje se vrši v Ljutomeru dne 6. marca t. l. z začetkom ob 8. uri, kjer podasta poročila o važnejših člankih v Nar. Prosveti tov. nadzornik, o člankih v »Učitelju« pa tov. Vrabl.

Predavanje o deških ročnih delih v osnovni šoli nam je podala tovarišica Rusova. Pojasnjevala je o materialu, orodju, razlagala o učnem postopku ter snovi tega predmeta, kazala in priporočala tudi pomožne knjige za učiteljstvo.

O seji širjega sosveta v Ljubljani je izčrpno poročal tov. Mavrič.

+ **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj** je zborovalo 9. februarja t. l. ob 10. uri v mariborskem »Narodnem domu«. Udeležilo se je zborovanja od 112 članov 80.

Tov. predsednik otvori zborovanje ter pozdravi navzoče, osobito tov. Firma, šol. upr. v Radvanju in njegovo soprogo, ki sta pristopila k društvu. Častita tov. Lesjaku k odklovanju in želi tov. Staniju še mnogo zadovoljnih let v pokoju.

Zapisnik in dopisi se vzamejo na znanje.

G. dr. Marinič je predaval o šolski higijeni s posebnim oziranjem na pogosto nastopajoče otroške bolezni. Z vidno pozornostjo so sledili navzoči g. predavatelju, ki je v zelo zanimivi obliki razpredel bolezni za deco po nevarnosti in nalezljivosti. Podrobno je govoril, kako te bolezni nastopajo in učinkujejo ter kake so njih posledice. Povdarjal je tudi načine, ki so nam na razpolago, da zamoremo bolezni že v kalih zatreti. Odobravanje navzočih mu je bila zahvala za lepo predavanje.

Tov. predsednik otvori debato o Deklaraciji ter omenja, da na informativnem zborovanju predsednikov učit. društev v mariborski oblasti dne 3. jan. t. l. ni podpisal Deklaracije in se takrat o njej niti ni izjavil. Povdarjal je, da se je izrekel na seji širjega sosveta v Ljubljani dne 10. jan. t. l. v principu za smer, ki jo zastopa Deklaracija, misli pa, da bi se mogla ta ideja najprej uveljaviti s tem, da se ustanovi »učiteljska zbornica«.

Predlog tov. Spreitza, naj se Deklaracija brez debate sprejme, se odkloni.

Tov. Marja Godec pravi, da bo šele pokrajinska skupščina storila tozadevno končno veljavne sklepe. More pa se celo dogoditi, da takrat o Deklaraciji niti govorili ne bodo, kajti na dnevnem redu bodo druga važnejša vprašanja, tako sklepanje o tem, ali se poverjeništvu ukinejo in preorganizirajo po oblastih v državi.

Tov. M. Vauda in z njim vsi borci za naša učiteljska prava se inljajo tov. L. Jelenca, ki je stal tako dolgo dobo na čelu naše organizacije in si pridobil za njo veliko zaslug. Toda zdaj, ko prihajamo v novo dobo, je v interesu nas vseh, da uravnomo naše organizatorično delovanje po novih razmerah.

Tov. Zm. Konečnik omenja, da se bo moralo priti do nekega načina, s pomočjo kojega si bo zamogla naša organizacija pridobiti tudi ostale predvsem srbske in hrvatske, pa tudi slovenske tovariše, ki še niso v naših vrstah radi tega, ker so mnogim našim učit. društvom na čelu res preveč strankarsko orjentirani ljudje.

Tov. R. Knaflič govori nato obširno, kako se je deklaracija spravila pred učiteljski svet in kdo je sprožil misel o njej. Priznava, da je deklaracija dobra, le nekatera mesta so mu premalo jasna. Končno predlaga, da bi glasovanje za ozioroma proti Deklaraciji preložili na prihodnje zborovanje in do takrat do dobra stvar prevdarili. — Ni bilo sprejeto!

Tov. Hren, ki ga pozdravlja tov. predsednik Šijanec kot gosta, se ne strinja s tov. Knafličem. V takih vprašanjih ni treba od naše strani nobenih obotavljanj. Hočemo povedati, kakor sami čutimo. Čez glavo že imamo strankarstva, ki nam prinaša samo škodo. Učitelji brez izjeme moramo biti kot stanovski tovariši organizirani le na stanovski podlagi, kajti vsi imamo enake cilje. Načela, ki so v naših pravilih se morajo izvesti. V glavnem se lahko izrečemo za smer, ki jo zastopa Deklaracija, posebeni forum pa naj spravi besedilo tako v sklad, da ne bo navideznihs nasprotij. Deklaracija nikakor nima namena vabiti pristaje nasprotne struje, ako se isti hočejo priključiti, je to njihova stvar. Mi pa moramo biti najprej učitelji in nacionalno kulturni delavci, potem šele politiki. To načelo podrtuje Deklaracija, zato se ji pridružujemo.

Pri glasovanju se je nato večina izrekla za smer, ki jo zastopa in vsebuje Deklaracija.

Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan, je tov. predsednik ob 13. uri zaključil dobro uspešo zborovanje.

+ **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** je zborovalo dne 6. febr. v Rogaški Slatini. Navzočih 49 članov.

Predsednik pozdravi nove člane in izreče nekatere čestitke.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

Tajnik poroča o delovanju društva v pretečenem poslovnem letu, blagajničarka pa o denarnem prometu. Obe poročili se odobrita in izreče blagajničarki zahvala za vestno delo.

Članarina bude znašala v letu 1926 Din 130.

O prispevkih za Učiteljski dom v Mariboru se je po daljši debati sklenilo, da naj bude članarina à 100 Din ali obvezna za vse člane vseh društev cele oblasti, ali pa za nikogar. Vsled tega

se zadeva konečno uredi šele po občnem zboru Učiteljskega doma.

Volitve so se na željo nekaterih starih odbornikov izvršile z listki, izvoljen je bil skoraj soglasno stari odbor in se v svoji seji konstituiral: Predsednik: Glinšek, podpredsednik: Burdian, tajnik: Verk, odborniki: Korbar, Stefanciosa, Leckerjeva, Fink, odb. nam.: Glinškova in Kuvčeva.

Delegata za pokr. skupščino Verk Miloš in Fink Tone.

Med skrutinjem je podal nazd. Šumer najvažnejše zahteve nadzorniške konference v Mariboru.

O seji širjega sosveta v Ljubljani je poročal predsednik tov. Glinšek ter priporočal previdnost, da bi s preuranjenimi sklepi ne škodovali organizaciji. Prečital je tudi Deklaracijo II.

Zborovalci so na predlog tov. Verka sklenili soglasno:

1. Priznavamo, da je Deklaracija primerna osnova za diskusijo pri delegacijskem zborovanju, v sedanjih stiližaciji pa jo odklanjamo.

2. Odbor naj pripravi za prihodnje zborovanje referat »Analiza Deklaracije in njenih komentarjev«. Zborovanje se naj vrši še v mesecu marcu.

3. Društvo izreka delovanju tov. Jelenca in Dostala priznanje.

Ob splošnem zanimanju je nastopila tov. Lovrečeva z referatom: »Učitelj režiser ter podala v njem nebroj dobrih in praktičnih nasvetov za podeželske diletantske prireditve. Bila je potrebna in hvaležna tema.

+ **Doinjelendavsko učiteljsko društvo** je imelo svoj občni zbor dne 20. II. 1926. ob navzočnosti 52 članov ter kot gosta tov. Hrena.

Tov. predsednik poda izčrpno poročilo o delovanju društva v pretečenem letu, na kar so se vršile volitve. Izvoljen je bil zopet tov. Peternel.

Sedil je referat tov. Krebsa »O računstvu« ter nam vse zanimivo predavanje tov. Kokaljeve »O Tolstoju«. Predavateljico se je naprosilo, da objavi svoje predavanje v Popotniku.

Sklenilo se je, da društvo pristopi kot član k »Učit. domu« v Mariboru z letnim prispevkom za vsakega člana à 100 Din.

O Deklaraciji ni bilo podrobne razprave, pač pa se da zaupnica tov. Peternelu za njegovo dosedanje postopanje. Deklaracija pride v podrobno razpravo pri prihodnjem zborovanju.

Odbenem pa društvo odločno protestira proti zapostavljanju njenih članov pri kompetencah, kajti ravno učiteljstvo iz Prekmurja bi moralo imeti največ prednosti pri podeljevanju mest.

+ **Kamniško učiteljsko društvo** je imelo svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 8. februarja 1926 v Kamniku. Od 81 članov jih je bilo navzočih 58.

Otvoritev in poročila. Tovariš predsednik je otvoril občni zbor, pozdravil navzoče posebej g. svetnika dr. Ogrina, sreskega referenta Miroslava Pretnarja, bivšega sreskega referenta g. Matko Kanteta in na novo vstopivše člane.

Nadalje omeni, da se je v naši organizaciji marsikaj izpremenilo. Vršila se je v januarju seja širjega sosveta v Ljubljani. Deklaracija je ostala nerešena in sedaj je naloga okrajnih učiteljskih društev, da jo obravnavajo. Pri seji širjega sosveta v Ljubljani ni prišlo do glasovanja glede Deklaracije. Na današnjem občnem zboru razmotrivati in glasovati o Deklaraciji je nemogoče, ker je dnevi red preobširen. Deklaracija naj se vsled tega prestavi na prihodnje zborovanje meseca marca. Naj se zglasita dva referenta, ki bosta razpravljala o Deklaraciji in sicer eden za Deklaracijo in eden proti Deklaraciji. Tovariš Arriger je prevzel referat za Deklaracijo in tovariš Rape pa proti Deklaraciji.

Po poročilu tovariša predsednika se je g. svetnik dr. Ogrin zahvalil za vabilo želeč, da bi to zborovanje rodilo obilo uspeha za naše stanovske zadeve in za našo državo.

Nadalje je predaval bivši sreski referent: g. Kante o zemljepisju. Navzoči so referat vzeli z velikim odobravanjem na znanje. Gospod referent se je s svojim referatom doteknil zelo važnega vprašanja in sicer opisa kamniškega okruga. Ta potreba se je čutila že pred mnogimi leti in upati je, da bodo pri tem delu radevolje vsi sodelovali.

Nadalje se je vzel na znanje zapisnik zadnjega občnega zboru in se je odobrilo tajniško in blagajniško poročilo. K prihodnjemu zborovanju naj prinese s seboj vsak člansko karto, tisti, ki jo nimajo, naj se zglase.

Članarina se je določila na letnih 140 Din, z učitelji poročene učiteljice plačajo 70 Din, učiteljice ženskih ročnih del 100 Din, upokojevi s staro penzijo pa 80 Din. Plačuje se 1. marca, 1. maja, 1. septembra in 1. novembra po 35 Din.

Na prihodnjem zborovanju bo tudi veliko delegatov za pokrajinsko in državno skupščino.

Volitve novega odbora se je vršila po listkih. Izvoljen je bil odbor, ki se je na odborovih seji dne 25. II. 1926 takole konstituiral: Tomo Petrovec, predsednik, Anton Arrigler, podpredsednik, Gizela Ušeničnik, tajnica, Ela Tavčar, blagajničarka, Zinka Bole, Julij Cencič, Ivo Hrovat, Ciril Rakovec, odborniki, Mirko Praprtnik in Viktor Sotenšek, namestnika.

Sklep. Slednjič se je sklenilo, da se vrši prihodnje zborovanje meseca marca v Radomljah in nato je tovariš predsednik zaključil občni zbor.

+ **Šoštanjsko učiteljsko društvo** je imelo svoj letni občni zbor dne 21. januarja 1926.

Poročilo odbora se je vzelo soglasno na znanje. Društvo je imelo štiri zborovanja in dve odborovih seji s štirimi predavanji in dvema poročili.

Prištevek v blagajni znaša 2867.13 Din.

Novoizvoljeni odbor: Vinko Stopar, predsednik, Martin Vrečko, podpredsednik, Iva Rakovec, tajnica, Cilka Trobejeva, blagajničarka, Miloš Tajnik, Rozman Avgust, Hribernik Franc, Trobej Marica, odborniki, Kosar Agneza, Janežič Gusta, namestnici, Plaš Mihael, Pokeržnik Ferdo, pregledovalca računov.

Sklepi: 1. Poročilo tov. predsednika o poteku seje širjega sosveta v Ljubljani se vzame na znanje; da se soglasno odobri stališče, ki ga je zastopal Deklaracija se bo obravnavala pri prihodnjem zborovanju.

2. Članarina za Učiteljski dom v Mariboru se določi na mesečno 5 Din. Vsled tega se poviša mesečna članarina na 20 Din, za vrtnarice in učiteljice ročnih del na 17 Din. — **Tajnica.**

MODNA TRGOVINA

F. MERŠOL

nasl. se nahaja

SEDAJ V WOLFOVI ULICI ŠTEV. 5.

Priporoča svojo bogato zalogo ženskih ročnih del, vseh vrst volne, svile in bombaža. — **Predtiskanje ročnih del!**

— **MODNO IN KRATKO BLAGO!** —

Velika zaloga čipk, rokavice, nogavice in pletenin za dame, gospode in otroke!

★ USTANOVLJENO LETA 1887. ★

Najnovejše knjižne publikacije.

(Dopolnilo k oktobrskemu ceniku knjig knjigarne Učiteljske tiskarne v Ljubljani.)

A. MLADINSKI SPISI.

De Foe-Levstik: **Robinson Crusoe**. Broš. Din 28.—, vez. Din 32.—.

Hofman-Sever: **Zaspanček - Razkodranček**. Vez. Din 24.—.

Holeček: **Mladinska knjižnica I.** Broširano Din 12.—.

Pajme: **Palček Potep**. Pravljica igra v 3 dej. Broš. Din 5.—.

Pečjak: **Kraljičina z mrtvim srcem**. Broš. Din 15.—, Glasbene točke Din 10.—.

B. PESNITVE.

Kragelj: **Kresnice in snežinke**. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.

Peterlin-Petriška: **Znamenje**. Vez. Din 20.—.

C. DRAMATIČNI SPISI.

Aristophanes-Bradač: **Acharnani**. Komedija. Broš. Din 20.—.

Euripides-Bradač: **Hippolytos**. Broš. Din 18.—.

Ogrizović: **Hasanaginica**. Drama v 3 dej. Broš. Din 32.—.

Nicodem-Gruden: **Učiteljica**. Komedija v 3 dej. Broš. Din 8.50.

Petrovič: **Vozel**. Broš. Din 18.—.

Pregelj: **Kamposteljski romarji**. Pevska igra v 3 dej. Broš. Din 10.—.

Shaw-Sovre: **Mož usode**. Gluma v 1 dej. Broš. Din 15.—.

Svoboda: **Popek**. Veselogra v 1 dej. — **Bogatin in smrt**. Igra v 1 dej. Broš. Din 15.—.

Vidič: **Ave patria!** Broš. Din 8.—.

Zagar: **Vrtinec**. Drama v 3 dej. Broširano Din 18.—.

Č. PRIPOVEDNI SPISI.

Bevk: **Smrt pred hišo**. Broš. Din 10.—.

Boeccio: **Dekameron I.** knjiga. Broš. Din 56.—, vez. Din 72.—.

Carli: **Evemija**. Broš. Din 10.—.

Dostojevski: **Zapiski iz mrtvega doma**. I/II. Broš. Din 66.—, vez. Din 86.—.

Dostojevski: **Idijot**. Vez. Din 40.—.

Golar: **Bratje in sestre v Gospodu**. Broš. Din 24.—, vez. Din 32.—.

Hamsun: **Glad**. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.

Hearn: **Iz dežele potresov**. Broš. Din 28.—, vez. Din 38.—.

Jaklič: **V graščinskem jarmu**. Broširano Din 10.50.

Kompoljski: **Kraljevič Marko za I. 1926**. Vez. Din 6.—.

Krafft: **V oklopnjaku okoli sveta I.** Broš. Din 20.—, II. del broš. Din 20.—.

Pregelj: **Božji mejniki**. Broš. Din 11.50.

Rape: **Tisoč in ena noč**. II. zvezek. Vez. Din 50.—.

Zolna: **Takraj in onkraj Sotle**. Broš. Din 10.—, vez. Din 18.—.

D. ZEMLJEPISJE IN ZGODOVINA.

Bežnik: **Otroci stepe**. Broš. Din 10.—.

Jelačić: **Ruska revolucija**. Broš. Din 50.—.

Melik: **Do Ohrida in Bitolja**. Broš. Din 16.—.

Pivko: **Rame ob ramenu II.** zvezek. Informatorij. Broš. Din 22.—.

Rajčević: **Iz žarke Afrike**. Vez. 52.—.

Rožič: **Boj za Koroško**. Broš. Din 20.—.

E. JEZIKOSLOVJE.

Kotnik: **Slovensko-francoski slovar**. Vez. Din 70.—.

Maruzzi-Golobčič: **Popolna slovnica esperantskega jezika**. Broš. Din 20.—.

F. GOSPODARSKA, POLITIČNA IN SOCIJALNA DELA.

Marks: **Mezdno delo in kapital**. Broširano Din 6.50.

Ogris: **Politične stranke**. Broš. Din 42.—.

G. PEDAGOŠKA IN MODROSLOVNA DELA.

Denzer: **Schaffen und Lernen**. Theorie und Praxis des Werkunterrichtes. I. in II. del vez. à Din 95.—.

Locke: **O človeškem razumu**. 3. in 4. knjiga. Broš. Din 32.—.

Šilih: **Pedagoški Zbornik za I. 1925**. Broš. Din 24.—.

Tominec: **Solnce in senca**. Broš. Din 26.—.

Veber: **Estetika**. Broš. Din 150.—, vez. Din 162.—.

H. ZDRAVSTVO.

Serko: **Živčevje človeka**. II. knjiga: Fiziologija. Broš. Din 140.—, vez. Din 152.—.

I. PRIRODOZNANSTVO.

Pengov-Ratajec: **Pojudna kemija**. Broširano Din 19.50.

J. ZBIRKA ZAKONOV IN UREDB. PRAVOZNANSTVO.

XX. snopič: **Invalidski zakon**. Broš. Din 8.—.

Predpisi za zaščito delavstva II. Broš. Din 18.—.

K. RAZNA DELA.

Bon ton. Vez. v platno Din 80.—.

Kostič: **Naoruzanje pešadije i konjice**. Broš. Din 40.—, vez. Din 50.—.

Odavič: **Nada srpske Golgote**. Broš. Din 24.—.

Ogrin: **Kratko navodilo za slikanje a fresco**. Broš. Din 15.—.

L. GLASBA.

Bajuk: **Slovenske narodne pesmi**. IV. zvezek. Marolt: **Pevska vadnica I.**: Enoglasje. Broš. Din 50.—.

Pregelj: **30 troglasnih mladinskih zborov**. Vez. Din 20.—.

Naročila sprejema knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Glavni in odgovorni urednik Ivan Dimnik v Ljubljani. Izdajatelj: UJU — poverjeništvu Ljubljana, odgovarja Ivan Dimnik v Ljubljani.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani; zanjo odgovarja France Štrukelj v Ljubljani.